

Klimat- och
näringslivsdepartementet

Remissvar avseende SOU 2026:32 "Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner"

Region Östergötland har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet *Att säga ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner* (SOU 2026:32). Region Östergötland lämnar följande synpunkter utifrån sitt regionala utvecklingsansvar och sin roll i det regionala investerings- och etableringsfrämjande arbetet.

Sammanfattning

Region Östergötland välkomnar utredningens ambition att stärka Sveriges förmåga att attrahera, ta emot och genomföra strategiskt viktiga investeringar. Utredningens förslag utgör sammantaget ett viktigt steg mot ett mer samordnat och långsiktigt investerings- och etableringsfrämjande arbete.

Region Östergötland ställer sig bakom utredningens övergripande inriktning och de förslag som lämnas. Regionen vill särskilt lyfta fram förslagen om att inrätta en permanent statlig rådgivningsfunktion för kommuner, med Business Sweden som ansvarig aktör, samt att införa en riktad incitamentsfinansiering för kommunala åtgärder kopplade till större etableringar. Dessa bedöms vara särskilt betydelsefulla för att stärka Sveriges konkurrenskraft och skapa bättre förutsättningar att attrahera nationella och internationella investeringar.

Region Östergötland ser samtidigt positivt på förslaget om incitamentsfinansiering men bedömer att förslaget belopp inte motsvarar det behov som kan komma att uppstå. Det finns

därför skäl att överväga om finansieringens omfattning är tillräcklig för att skapa de incitament som eftersträvas och ge kommunerna ett ändamålsenligt stöd.

Regionernas roll i det investerings- och etableringsfrämjande arbetet

Region Östergötland bedömer att regionernas roll inom det investerings- och etableringsfrämjande arbetet inte framgår tillräckligt tydligt i utredningen. Utredningen ger en god bild av statens och kommunernas ansvar, men synliggör i mindre utsträckning regionernas bidrag och funktion i det sammanhållna investeringsfrämjande systemet.

Det finns redan idag en etablerad arbetsmodell där nationell, regional och lokal nivå har tydliga och kompletterande roller i det investerings- och etableringsfrämjande arbetet. Denna ansvarsfördelning och samverkan fungerar väl och utgör en viktig styrka i det svenska systemet. Region Östergötland konstaterar att denna arbetsmodell inte framgår tillräckligt tydligt i utredningen, trots dess betydelse för ett effektivt och sammanhållet investeringsfrämjande arbete.

Inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret har regionerna en viktig strategisk och samordnande roll som kompletterar såväl nationella som kommunala insatser. Regionerna fungerar ofta som ett stöd till kommunerna, inte minst till mindre kommuner med begränsade resurser, genom att tillhandahålla strategisk rådgivning, analyser och expertkompetens i etableringsärenden. Det kan exempelvis handla om stöd vid besvarande av investeringsförfrågningar, samordning av dialoger mellan investerare och kommuner samt koordinering av kontakter med relevanta aktörer inom innovations- och företagsfrämjandesystemet.

Regionerna bidrar också med analyser av regionala etableringsförutsättningar, exempelvis avseende kompetensförsörjning, energiförsörjning, transportinfrastruktur och andra platsbundna faktorer som är avgörande vid större investeringar. Genom sitt regionala perspektiv kan regionerna bidra till att identifiera styrkor, utmaningar och utvecklingsbehov som sträcker sig över kommungränserna.

Vidare har regionerna en viktig roll i att marknadsföra länets samlade erbjudande gentemot nationella och internationella investerare. Detta omfattar bland annat samordning av investerarbesök och delegationer, utveckling av regionala erbjudanden samt skapande av kopplingar mellan investerare, näringsliv, akademi och offentliga aktörer. Regionerna bidrar även till att identifiera relevanta finansieringsmöjligheter och koordinera insatser mellan flera kommuner när investeringar får regionala effekter.

Den nationella rådgivningsfunktionens samverkan med regionerna

Region Östergötland välkomnar förslaget om en nationell rådgivningsfunktion med Business Sweden som ansvarig aktör. Funktionen har potential att stärka kommunernas förutsättningar att hantera komplexa etableringsprocesser och bidra till ett mer samordnat nationellt stöd.

För att funktionen ska få fullt genomslag är det dock viktigt att den utformas i nära samverkan med regionerna och bygger vidare på befintliga regionala strukturer. Regionerna bör inte ses som mottagare av stöd från den nationella funktionen utan som centrala samverkansparter och bärare av det regionala investerings- och etableringsfrämjande arbetet. Den nationella funktionen bör därför komplettera och stärka befintliga regionala arbetssätt, nätverk och kompetenser snarare än att skapa parallella strukturer.

Ett tydligare erkännande av regionernas strategiska och samordnande roll skulle ge en mer rättvisande bild av ansvarsfördelningen mellan nationell, regional och lokal nivå. Det skulle också bidra till ett mer effektivt, sammanhållet och långsiktigt investerings- och etableringsfrämjande arbete i hela landet.

Avslutande synpunkter

Region Östergötland delar utredningens bedömning att kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner har stor betydelse för Sveriges konkurrenskraft, klimatomställning och regionala utveckling. Regionen är därför positiv till utredningens samlade inriktning och de föreslagna åtgärderna.

Samtidigt vill Region Östergötland understryka vikten av att regionernas roll beaktas i det fortsatta arbetet med att genomföra utredningens förslag. Ett effektivt investerings- och etableringsfrämjande system förutsätter en väl fungerande samverkan mellan nationell, regional och lokal nivå där respektive aktörs ansvar, kompetens och mervärde tas tillvara.

Region Östergötland

Richard Widén

Regionutvecklingsdirektör
Region Östergötland

Beslutet expedieras till:
Klimat- och näringslivsdepartementet